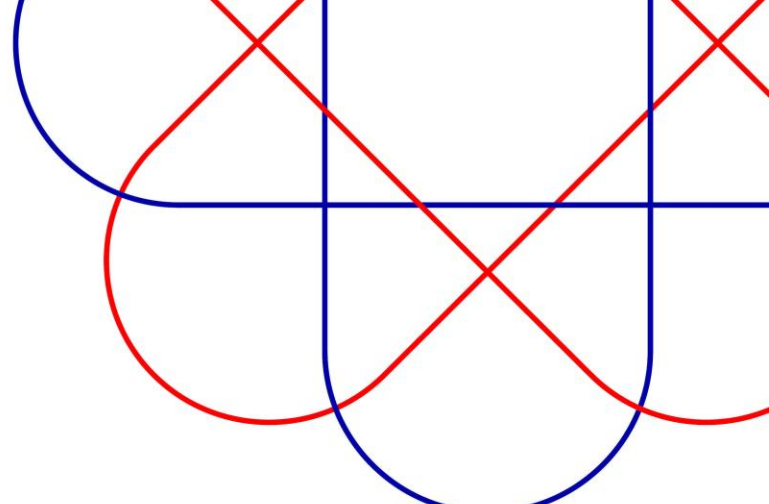

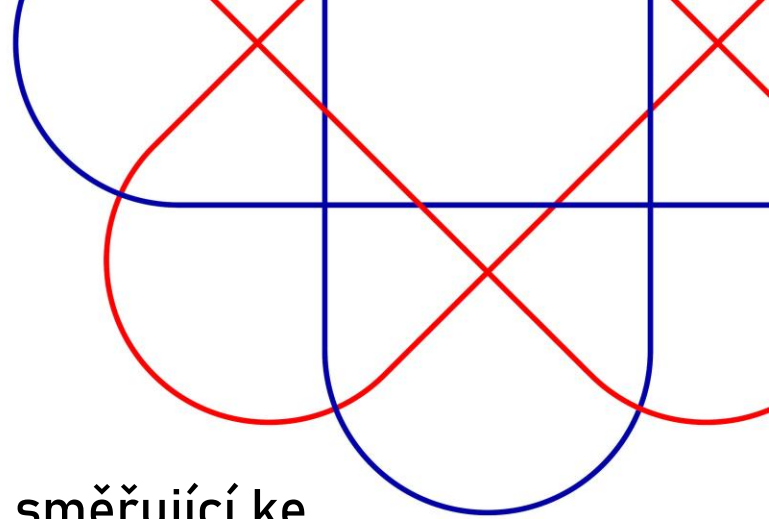

Jak funguje EU legislativa v praxi z pohledu europoslance

Vendulka Hýblová
ředitelka
CEBRE

Ondřej Kovařík
bývalý poslanec Evropského parlamentu

15. ledna 2026

Fáze legislativního cyklu v EU

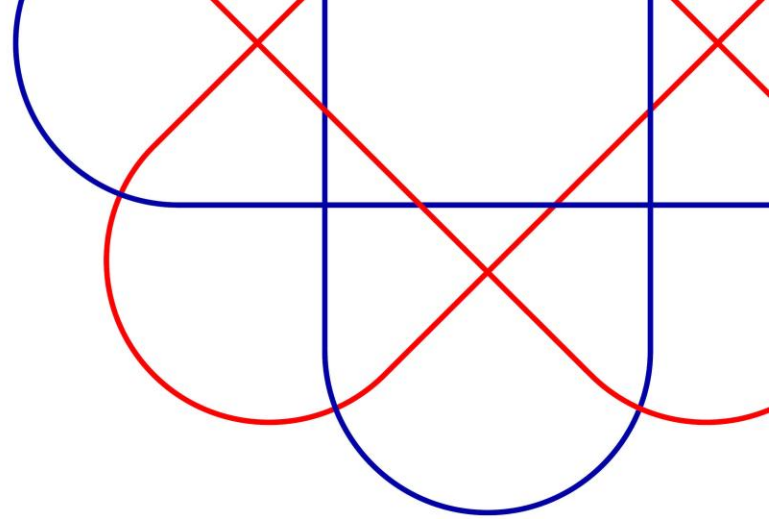
- Iniciativa – celá řada více či méně formálních kroků všech aktérů směřující ke zpracování a přijetí návrhu legislativního textu (konzultace, non-papery, sdělení, rezoluce EP, studie, deklarace, akademický vstup, občanská iniciativa atp.)
- Projednávání – podle charakteru legislativy se formálnímu návrhu, který schválí a předloží Evropská komise, věnují členské státy a ve většině případů také Evropský parlament (pracovní formace Rady, výbory EP, případně další instituce EU s poradním hlasem), a to tak, že nejprve samostatně, v poslední fázi společně (trialog)
- Přijetí a schválení – po shodě klíčových institucí na finální podobě legislativy, schválení na úrovni ČS a také EP, po právní a jazykové korektuře je legislativa uveřejněna a platná
- Implementace – účinnost dané legislativy (odložená, rozfázovaná), případné přijetí národní legislativy, prováděcí a další návazné předpisy, standardy
- Vyhodnocení dopadů a případné revize – konzultace, analýzy dopadů legislativy

Odkud legislativa vychází (iniciativa)

V této fázi se rodí nápad a první návrhy, iniciativy přicházejí z více stran.

Zdroje:

- Členské státy: ať už samostatně, v rámci „like-minded“ skupin, nebo skrze jednání v rámci EU institucí (Evropská rada – lídři, Rada EU – ministři, pracovní formace – diplomaté a experti)
- Evropská komise (EK): jako jediná instituce má tzv. výhradní právo legislativní iniciativy. To znamená, že formální návrh zákona musí EK schválit a předložit
- Evropský parlament (EP): využívá politický vliv k předložení případných návrhů
- Externí vlivy a lobby: Průmyslové asociace, nevládní organizace (NGOs), regiony nebo odbory tlačí na Komisi už ve fázi přípravy, aby řešila konkrétní problém nebo naopak deregulovala, veřejné konzultace
- Občanská iniciativa: Pokud se nasbírání 1 milion podpisů z alespoň 7 zemí EU, musí se Komise tématem zabývat.

Kdo o ní rozhoduje (projednání)

Jakmile Komise návrh pošle dál, nastupuje proces projednávání.

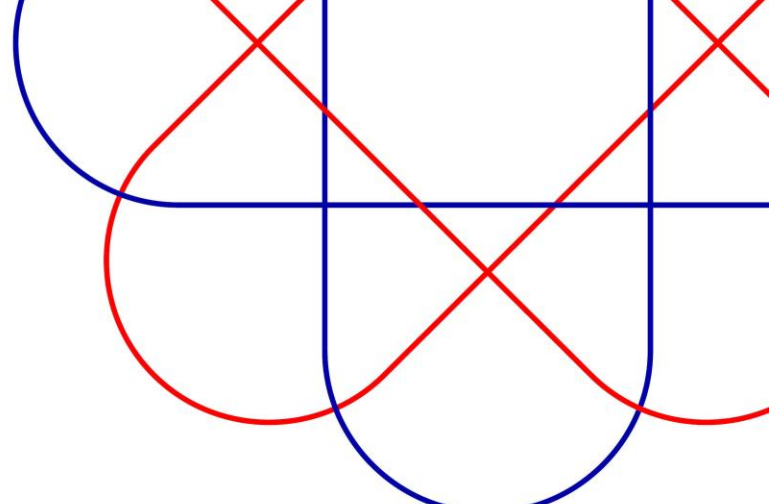
Aby návrh prošel, musí se shodnout dvě instituce:

- Evropský parlament:
 - Poslanci (volení přímo občany) návrh zkoumají ve výborech.
 - Mohou návrh měnit (pozměňovací návrhy), schválit, nebo zcela zamítnout.
 - Zastupují spíše celoevropské politické proudy (lidovci, socialisté, zelení atd.), nicméně často přihlíží k realitě státu, ve kterém jsou zvoleni.
- Rada EU:
 - Zde zasedají zástupci vlád jednotlivých zemí a hájí národní zájmy.
- Trialog (finální fáze projednávání):
 - Obě strany jsou zastoupeny, společně s Evropskou komisí. Zde se dojednává finální kompromisní text. Co se dohodne na trialogu, to už se většinou formálně jen odhlasuje. Je to místo, kde se reálně finalizuje výsledná podoba legislativy

Kdo o ní rozhoduje – Evropský parlament

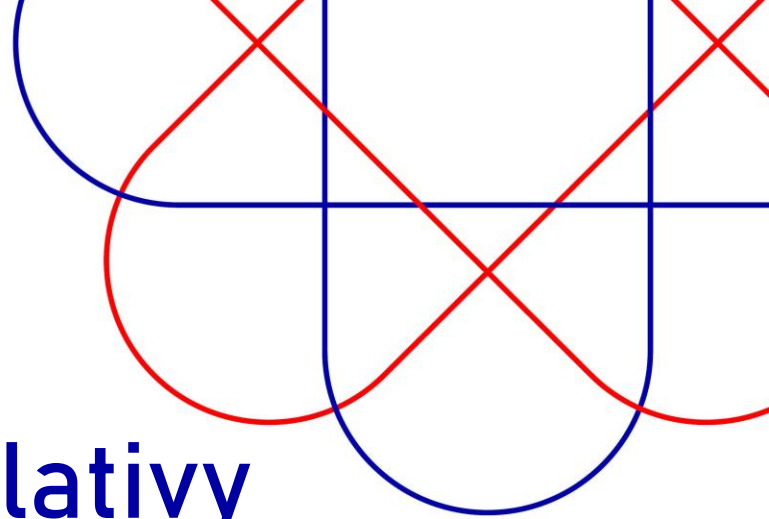
720 poslanců (21 z ČR) 8 politických frakcí (poslaneckých klubů)
26 tematicky zaměřených výborů

- Rozdělení do frakcí
 - poslanci jsou rozděleni do evropských politických skupin (např. EPP, ECR, Renew, Patrioti). Jejich vliv závisí na tom, jak silnou pozici mají uvnitř své frakce – klíčová pozice koordinátora frakce v daném výboru
- Role zpravodajů
 - Pokud se český poslanec stane zpravodajem (rapporteur) klíčového tisku, má zásadní vliv na jeho projednávání.
- Stínový zpravodaj
 - Aktivní poslanci se snaží dostat do výborů, které jsou pro jejich stranu/zemi důležité (např. výbor pro průmysl, zemědělství nebo vnitřní trh), aby mohli hlídat hlavní priority v rámci své politické skupiny a také výboru. Jako zástupci své frakce mohou být součástí vyjednávacích týmů v roli stínových zpravodajů.

Kdo o ní rozhoduje (schválení)

- V rámci procedur přijímání evropské legislativy členské státy rozhodují o všech návrzích, ve všech oblastech. Ve značně citlivých oblastech (bezpečnost, obrana, rozpočet, daně, apod.) se musí shodnout všech 27 zemí. U dalších oblastí postačuje většina, zpravidla kvalifikovaná.
- Evropský parlament má zásadní roli u rozpočtových otázek. Dále spoluvytváří legislativu přibližně v 70-80% oblastí evropské politiky. U jasně určených oblastí, kde mají hlavní pouze roli členské státy, je EP pouze konzultován, či se rozhodování neúčastní.

Kdo ovlivňuje finální podobu legislativy

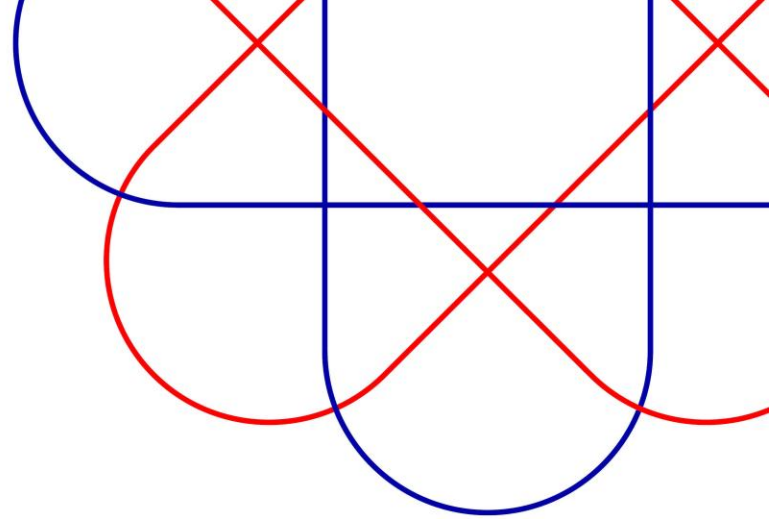
- Komise: v různých fázích projednávání návrhu jej Komise konzultuje s experty či dalšími relevantními aktéry. Konzultované subjekty mají vliv na technické detaily, které často rozhodují o funkčnosti zákona.
- Zpravodajové v Parlamentu: Pro každý zákon je určen jeden poslanec ("zpravodaj"), který vede vyjednávání za celý Parlament. Vyjednávací tým EP je kromě zpravodaje tvořen zástupci všech politických skupin, kteří zasedají ve věcně příslušném výboru.
- Lobbying v Bruselu:
 - Odhaduje se, že v Bruselu působí přes 25 000 lobbistů.
 - Působí ve všech fázích: dodávají data Komisi, píší pozměňovací návrhy pro poslance a tlačí na své národní vlády, aby instruovaly ministry v Radě.

Praxe zájmového lobbingu v EU

Lobbing v je primárně o přístupu k informacím a dodávání expertízy.

Úředníci Komise i europoslanci jsou často generalisté, kteří potřebují data z trhu, aby byli schopni připravit v praxi proveditelný a vymahatelný zákon

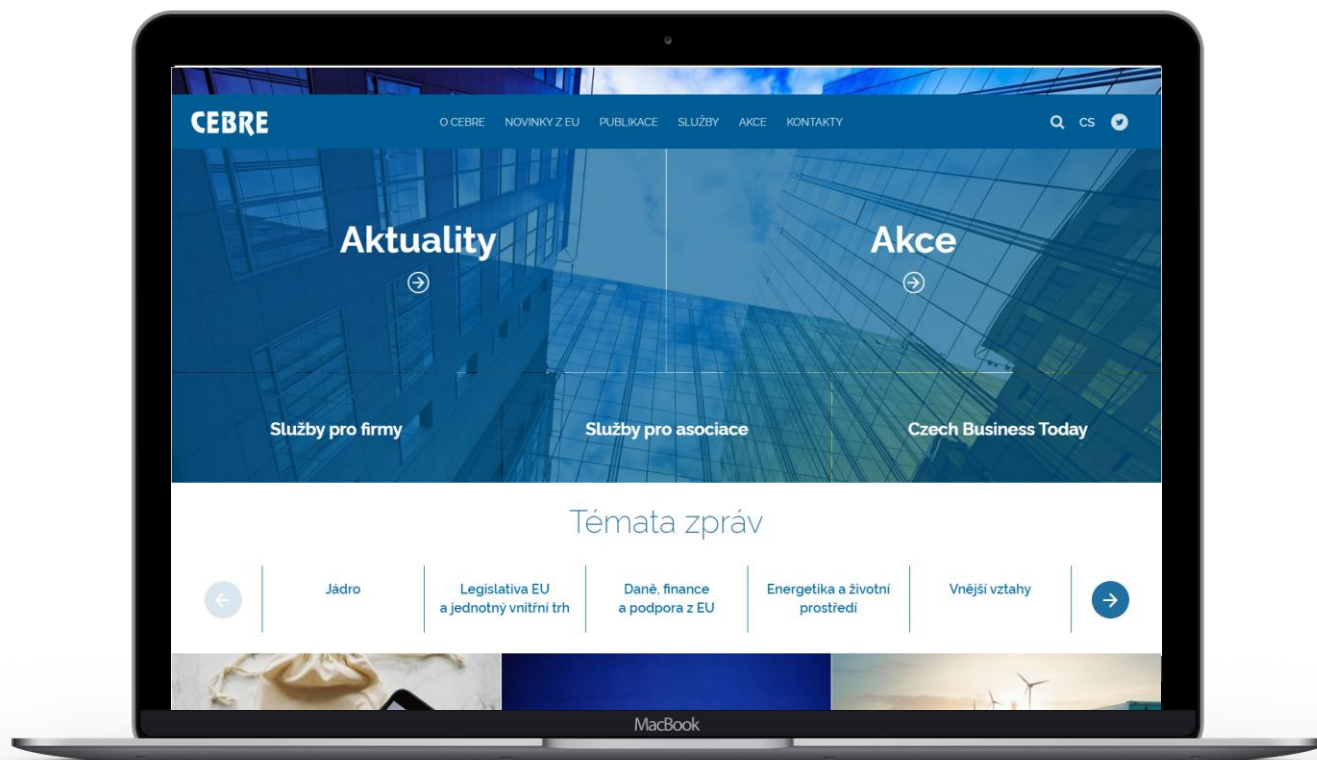
- Strategie "Vstup co nejdříve":
 - vliv mají aktéři i ve fázi, kdy zákon ještě *neexistuje*.
 - Firmy se snaží ovlivnit už například hodnocení dopadů (Impact Assessment), které provádí Komise před napsáním návrhu. Pokud se jim podaří prokázat, že regulace by byla ekonomicky likvidační, Komise může od návrhu ustoupit nebo jej zmírnit ještě před zveřejněním.
- Dodávání "hotových řešení":
 - Lobbisté (často právní kanceláře) připravují tzv. position papers. Ideální je připravit konkrétní znění pozměňovacích návrhů, které pak mohou diplomaté nebo poslanci předložit a dále prosazovat.
 - U vysoce technických norem (např. chemické složení baterií, emisní limity) jsou data z trhu klíčová.
- Síla asociací (lobbing ve skupině):
 - Velké firmy (např. VW, Siemens, ČEZ) lobbují samy za sebe, ale pro větší sílu se sdružují do celoevropských asociací (např. BusinessEurope pro průmysl, ACEA pro automobilky). Hlas "celého evropského automobilového průmyslu" má často větší váhu než hlas jedné značky.

Možnosti ovlivnit podobu a praxi uplatňování EU legislativy po jejím přijetí

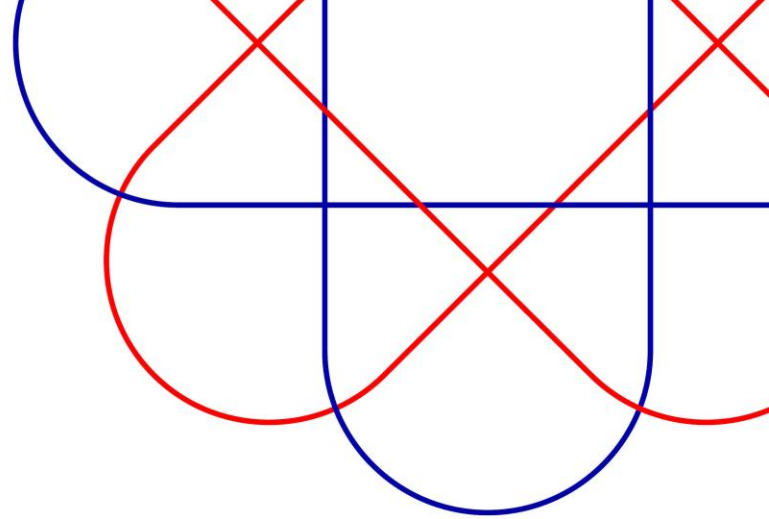
- Implementace – i po schválení legislativy je možné v určité omezení míře ovlivnit praxi jejího uplatňování – výklad přijatého textu, působení na zodpovědné orgány, zkušenosti z praxe
- Prováděcí a další doplňující legislativa – po přijetí hlavního legislativního textu, předložení prováděcích předpisů, standardů či doporučení technického rázu – klíčové pro každodenní praxi aplikace legislativy
- Vyhodnocení a revize legislativy – tuto část obsahuje každý předpis EU, firmy mohou řízeně v rámci konzultací či spontánně dodávat EU institucím své zkušenosti z aplikace daného předpisu a přispět k možné budoucí úpravě tohoto předpisu

Jak může pomoci CEBRE?

- Týdenní monitoring veřejných konzultací
- Přehled aktivit v institucích

Q&A

CEBRE Navigátor

březen/duben 2026

Brusel – série setkání

Co je cílem?

- Přiblížit praktické fungování institucí EU a dalších klíčových aktérů evropské politiky
- Ukázat, že i neinstitutcionální subjekty mají reálný dopad na legislativní proces
- Pomoci firmám lépe porozumět, jak ovlivňovat prostředí, ve kterém podnikají

Téma: Digitální regulace, data a umělá inteligence v EU

- DSA, DMA
- přístup k datům, jejich sdílení, ochrana, využití
- AI - rizikový přístup, odpovědnost, dopady na firmy

Česká podnikatelská reprezentace při EU

Vendulka Hýblová
ředitelka

CEBRE – Česká podnikatelská reprezentace při EU
Velvyslanectví České republiky v Bruselu
Avenue Adolphe Buyl 154
1050 Bruxelles – Ixelles

Email: brussels@cebre.cz
www.cebre.cz

